

מניות וול-סטרט - מעניינות

בורסות גיררות-הערך של ניויורק לא התנערו עדיין מהשפל הממושך שלהן, אולם מומחים החלו רוכשים, בסלקטיביות רבה, מניות שונות בהן — בהגחה שהשפל נמצא לפני סיומו, וכל הקונה במחירי היום ייצא נשכר. למעשה, האמינו כלכלנים רבים כי משבר הדולר חייב להיות זמני בלבד, מאחר שבצומחת הכלכלית של ארצות-הברית לא חל כל שינוי יסודי.

הבורסה

כלכלנים אלה גם טענו כי בעצם אין ארצות-הברית מודאגת ממשבר הדולר. אדרבא, הייצוא שלה מתעודד מכך, נזילה הדולרים החוצה נעצרת, וארצות-הברית משפרת מעמדה יחסית לאירופה. ההערכה אז היתה, כי תוך חצי שנה צפויה התאוששות רכתי בשער הדולר ומניות הבורסות האמריקאיות (משבר הדולר — טוב לייצוא הישראלי, העולם הזה 1871). בימים אלה פירסם האקונומיסט הבריטי נתונים המוכיחים נכונות הערכות אלה: מסתבר כי בחצי השנה האחרונה גדל הייצוא האמריקאי ב-40 אחוז, הגידול המסחרר נמשך, ותוך כמה חודשים יסתיים הגירעון במאזן המיסחרי האמריקאי. אם יתאמתו תחזיות אלה — ירוויח כהלכה כל מי שירכוש היום מניות בבורסת ניויורק או בבורסה האמריקאית.

גרבי מרסיי

ניצל ממשבר

כאשר נודע בענף הטקסטיל, כי בעל מיפעל הגרבוניס הישראלי גרבייפה, בר נרד ליברמן, ביקש את עזרת משרד-המסחר והתעשייה לחלצו מקשיים — לא התפלא איש. למעשה, הכל תמחו רק כיצד הירשה ספיר לליברמן להתקיים עד היום, להתחרות בנורווגיה, גרשוו רור, זוב, בעל מיפעלי גיבור. גם רוזוב וגם ליברמן הקימו מפעלי גרבוניס בארץ. רוזוב הלך בשיטה הבודקת של הישענות מקסימאלית על כיס

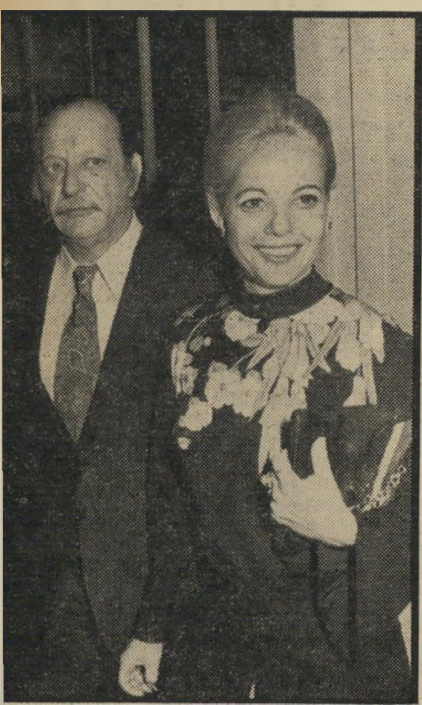
שר ברקוב הצלה ברגע האחרון

הציבור, הצליח לקבל הטבות של 50 מיליון לירות לשנה ומעלה, הפך לאחד מעשירי ישראל, משקיע עתה את רווחיו בקרקעות ונכסים דומים. ליברמן הלך בדרך הלא-מקובלת: ייצור הדרגתי, בניית שוק, פיתוח לקו חות — ככל יצרן סולידו בעולם. אולם בשנה האחרונה חל פער של 40% בין מחירי הדולר ומטבעות אי-רופה. ליברמן מייבא מאירופה חוטים לגרבוניס שלו, מייבא את התוצרת ה-גמורה לארה"ב. ההמשך החדש במחירי המטבעות ייקר את חומרי-הגלם, אולם הקטין את התמורה לתוצרת הגמורה. רוזוב, לעומת זאת, מייצר את החור טים שלו בישראל — לאחר שספיר הורה כי פרט לרוזוב לא יורשה אף יצרן להשקיע בייצור חוטים או גרבוניס. כך לא יכול היה ליברמן, כל השנים, להקיים, כדוגמת רוזוב, מיפעל לייצור חוטים. לפני כשנה ראה ליברמן, כי אם לא ינקוט בצעד נועז — יחוסל, הוא הביא ציוד למיפעל לייצור חוטים, פנה ל-משרד-המסחר והתעשייה בבקשת העזרה המקובלת, נענה בשלילה, בגלל הוראת ספיר להגן על גיבור.

ראשי גח"ל למען ספיר

בביתו של עורך-הדין יצחק בניאמיטי, אף הוא מראשי הכלכלה של הליברלים, נראתה, כי בעוד שבמישור הפוליטי קיימים מים אולי חילוקי-דעות כלשהם בין מפלגות הקואליציה והאופוזיציה, הרי במישור

גח"ל אמורה להיות באופוזיציה, ושרי האוצר פנחס ספיר אמור להקדיש את כל זמנו, בימים אלה של ערב בחירות, לגיוס קולות של מאמינים רבים ככל האפשר למערך. משום כך, מעניינת העובדה שבשבוע שעבר הופיע ספיר בחוגי-ביתו של עורך-הדין אמנון רוזנשטיין, מאישי הכלכלה הבולטים של המפלגה הליברלית. שבוע לפני כן הופיע ספיר בחוגי-בית

עו"ד רוזנשטיין - שיננוט ברגע האחרון

שור הכלכלי קיימת אחדות דעים מקיפה אל-קיר, כשהכל מסכימים להנהגתו של ספיר ולצורת חלוקת המשאבים הלאומית שהוא אחראי לה.

בחברת אשתו מלכה, אשת-החברה הנודעת.

קשתי נכנס לצי"ם לפני שנתיים, לאחר שהמנכ"ל הקודם התנגד למדיניותו של יו"ר מועצת המנהלים של החברה, מיכאל צור. קשתי, מנאמניו של צור, קיבל על עצמו להוציא-לפועל את המדיניות לה התנגד קודמו.

עתה נראה שגם לקשתי יש מחשבות שניות בקשר לדרך בה הולכת צי"ם. לדעת מקורות קרובים להנהלת החברה, מאמין קשתי כי ההחלטה להשקיע חצי מיליארד ל"י במכולות (מחול המכולות, העולם הזה 1880) אכן תגרום לשואה, והוא אינו מעוניין להיות שם כאשר תתרחש המפולת.

התפקיד אותו עומד קשתי לקבל: ממ' לא-מקומו של ראש עיריית תל-אביב, יהו"ש רבינוביץ.

העיסקה הלילית של ח"כ הורוביץ

למרות עיסוקיו הקדחתניים בבניית הלי-כוד הימני, הצליח ח"כ יגאל הורוביץ למצוא לו פנאי להמשיך בעסקי רכישת הקרקעות הנרחבים שלו. בשבועות האחרונים התנהל מו"מ נמרץ בין בעליהם של כ-200 דונאם אדמה חקלאית ליד כפר-הבאפסטיסטים שליד רעננה-רמתיים, לבין מספר קבוצות קונים פוטנציאליות.

לבסוף הגיעה אחת מקבוצות הקונים לסיכום עם המוכרים. הנציגים להצו ידיים, הודיעו כי יביאו את הכסף למחרת. אלא שלמחרת היה מאוחר מדי. עוד באותו לילה, בחצות בדיוק, הופיע ח"כ הורוביץ אצל נציגי המוכרים, שם על השולחן צ'ק של קרן תנועת המושבים על ארבע מיליון ל"י, וקנה את השטח. כיום נחשב מחיר של 40,000 ל"י לדונם חקלאי כמחיר טוב. אולם יודע-ידבר יודע עים, כי תוך חמש שנים יעלה ערכה של הקרקע במאות רבות של אחוזים. השטח שניקנה נמצא ליד הכביש הראשי הישן פתח-תקווה-חיפה, וכאשר ישונה ייעודו מחקלאי לבנייה-גורמה הקונים רווחי-ענק.

קו"ח שחתם שפירא עם חברה אמריקאית גדולה בשם יונייטד מרצינט. חברה זו חיתה הקונה הגדול ביותר של בדים מתוצרת טקסטיל בית-שאן, שילמה מחירים נמוכים להפליא: פחות מזולת ליארד מודפס. למרות שכמה גורמים הסבו בזמנו את השמות-ליבים של ראשי כלל למחירים הנמוכים ששילמה החברה האמריקאית — לא נעשה דבר לשינוי המצב. יש לזכור, בהקשר זה, כי כלל רק ניהלה את המיפעל — ואילו את ההפסדים שילמה ממשלת-ישראל.

עיסקה מופלאה אחרת של שפירא ב"כלל היתה עיסקת אוהלי-פלא: שפירא שילם 650 אלף לירות לבעל חברת הפטנטים הירושלמית סידקס, תמורת

שפירא עוזב את "כלל"

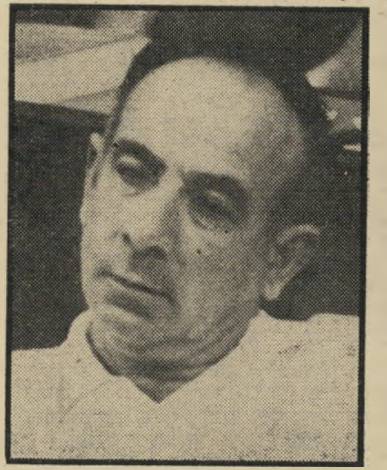
פטנט להקמת אוהלי-פלא. אחר השקיע סכום דומה ברכישת ציוד חדיש לייצור הפלא, לקח מנהל בכיר גבוה למיפעל החדש, החל בייצור — והפסיד את כל ההשקעה חיש קל. הנוק לכלל: כשני מיליון לירות.

כמו שורה ארוכה של עובדי מדינה לפניו, שעברו לייצג את הגופים הפרטיים, איתם באו במגע במיסגרת תפקידם ה"ציבורי" — יתמנה עתה שפירא כנציג יונייטד מרצינט בישראל.

יונייטד מרצינט מתכוונת להמשיך ב"עיסקות הטובות שלה בישראל. החברה קונה כיום ממיפעל ארגמן כ-300 אלף מטר בד צבוע לחודש, מתכננת להקים עם ארגמן מיפעל אריגה בעל מאה נור"לי זולצאר. יונייטד מרצינט כבר הקימה שני מיפעלים לייצור כיסויי-מיטה, נבצ"רת ובבני-ברק, את כל האינטרסים הללו, בנוסף לרבים אחרים הנמצאים בתיכ"ן, ייצג שפירא.

מנכ"ל צים יפרוש

משה קשתי, מנכ"ל צים, החליט לפרוש מתפקידו.

ח"כ הורוביץ קנייה ברגע האחרון